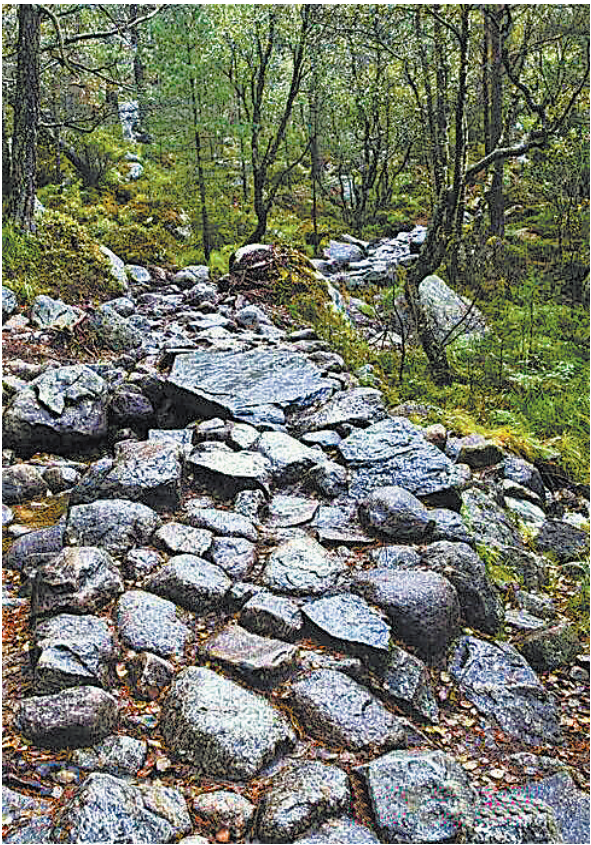

Daj din bya Byahoulungz byaij coh gwnz, seizgan hainduj bienq ndaej gaeuq, yied byaij coh gwnz, seizgan couh yied gaeuq.

Roen bya ciuqyiengh lij dwg ngutngut ngeujngeuj, ranzhaz ciuqyiengh lij dwg daemqdetdet caemhcai q gaebgebgeb, sojmiz doenghyiengh cungj dwg gij yienghceij mwh Yenzluj ndaej ngeihcib bi、ndaej cibsam bi、ndaej bet bi. Song ga Yenzluj baez doek baez byaij coh gwnz bya, baez doek baez byaij coh din bya, seizgan couh mboujduenh youq laj din de baenq bae baenq dauq.

Hauj lai nanz, gij gyangngoenz caeuq gyang-hwnz Yenzluj dwg doxsik doxbaen. Gyangngoenz de youq ndaw singz hwnjban, gij hwnjda dwg dendwngh ronghsagsag、densigi nauhyied、gij huq lai cungj lai yiengh ndaw diemq henz haw; banhaemh dauqma Houlungz Cunh, gij hwnjda dwg Dahvah diemj daengyouzhaeu, youq laj daeng myon faeg byaek-mou, Mehginh youq henz byaet haeuxyangz, feizdaeng deng rumz ci, bi bae bi dauq, lumj yaek ndaep bae nei. Cij mboujgvaq aeu byaij aen lai cungdaeu z roen ndwi, cix gaenq dwg song aen diendeih mbouj doxdoengz lo. Ndigah, gij ganbu ndaw cin daeuj dungyenz Yenzluj daengz Houlungz Cunh guh cunhvej cujyin seiz, de coenz vah he hix mbouj gangj couh doengzeiq lo.

“Miz mbangj saeh cungj aeu miz vunz bae guh.” Yenzluj gangj. Mwhhaenx, gij vunz Houlungz Cunh mbouj miz geij lai boux rox saw, caezgya cungj lij loh din, bin bangxdat, gaeb aekex, ra huq ndaw bya, roxnaeuz raemj faex go doek go goenq le, dak sauj baenz fwnz, gwed daengz ndaw singz bae gai.

2003 bi gaxgonq, daengx Houlungz Cunh lij caengz miz saek conq goengloh. Yenzluj dangyienz caengz lumz diuz goengloh seiq gaep haenx, haenx dwg diuz roen daj Lingzyinz yienhsingz bae Lozlouz Gunghse (doeklaeng gaij coh baenz Lozlouz Cin), hix dwg diuz roen daj ranghdieg Baksak bae ranghdieg Hozciz. Diuz goengloh seiq gaep neix miz samcib loeg diemj haj goengleix, daj din bya Byahoulungz ngutnyeuj bin hwnjdaeu j, gvaq Daeuzdaiz Dunz、Ngeihdaiz Dunz、Samdaiz Dunz, youh riengz dwk bya, goz ngut goz nyeuj coh Lozlouz Gunghse bae. Diuz roen neix guh le sam bi, itcig daengz 1975 nienz 1 nyied cij ndaej guhbaenz doeng ci. De dwg diuz goengloh seiq gaep diuz daihsam daengx aen Lingzyinz Yen.

Yenzluj

然

鲁

□ Loz Nanz sij Moz Beibei hoiz

罗南 著 莫蓓蓓 译

从后龙山脚往上走，时光开始变得陈旧，越往上走，时光越陈旧。

山道依然曲折陡峭，茅草房依然低矮狭窄，一切都是然鲁二十岁时的样子、十三岁时的样子、八岁时的样子。然鲁的双脚一次次往山上走，一次次往山下走，时光便不断在他脚板底逆流回转。

很长时间内，然鲁的白天和黑夜是撕裂的。白天他在县城上班，看到的是明晃晃的电灯、热闹的电视剧、临街店铺琳琅满目的商品；傍晚回到后龙村，看着氏花点起火油灯，在昏暗的灯光下砍猪菜，玛襟在一旁脱玉米棒，火油灯的焰，被风撩拨，左一晃右一晃的，总像快要熄灭的样子。只不过一个多小时的路程，却已是截然不同的两个天地。因此，当镇里的干部来动员他回后龙村做村委主任时，然鲁二话没说就同意了。

有些事情总得有人去做。然鲁说。那时候，后龙村会识字的人并不多，大家都还打着光脚板，在陡峭的石壁上攀爬，捉蛤蚧，掏山货，或是把一棵棵树砍倒，破开，晒干成柴火，扛到县城卖。

2003年之前，整个后龙村还没有一寸公路。然鲁当然没有忘记那条四级公路，那是凌云县城通往逻楼公社（后来改为逻楼镇）的路，也是百色地区通往河池地区的路。这条全程三十六点五公里的四级路，从后龙山脚蜿蜒爬上来，穿过头台、二台、三台屯，又沿着山势，七拐八弯往逻楼公社方向去。这条路整整修了三年，一直到1975年1月才建成通车。那是整个凌云县修建的第三条四级公路。

路的方向，不是后龙村的方向。后龙村的人下县城，或是去别的什么地方，仍然得攀着山道。

然鲁想修一条路，从有四级公路穿过的三台屯接过来，一直修到陇署屯去。这条九点五公里长的路，将从三台屯、陇兰屯、陇喊屯、陇法屯、陇设屯、长洞屯、深洞屯、陇署屯经过，几乎能把后龙村较大的自然屯连接起来。一条路，要从八个屯经过，沿途的坟墓要让，屋基要让，山场要让，这并不容易。后龙村的石头太多，土太少，谁都舍不得。

动员会在陇兰屯坳口开，路需要经过的第一站就是陇兰屯。几个屯的群众代表都来了。等县里镇里的领导说完话，一个年轻人站起来，用背陇瑶话说，从古至今，后龙村都没有公路，我们后龙村人养得一头大肥猪，都没办法扛下县城卖。现在，好不容易有这个机 会，这条路我们一定要修。后龙村的人抬头，便都认出他来，陇法屯的启良，后龙村第一个把书读到中专，二十多岁就当上乡长的人，他留着三七分的发型，朝气蓬勃的脸，无论什么时候看，都是一副意气风发的样子。这次回后龙村，是县领导特地让他来给本村的乡亲做思想工作的。

有一个屯的队长猛然站起来，大声说，路是帮你们干部修的，我们农民又不走公路。然鲁站出来刚要开口，队长又指着他大声质问，以前老支书为什么从不这样乱搞？又要过山场，又要过屋基，你这是搞破坏！一旁的群众也激动起来，七嘴八舌表示不同意修路。然鲁记不起他说了什么，或许什么也没说，其实说什么都不再重要了，那么多张嘴同时张合，风暴就来了，也不知是谁先动手，最后竟推推搡搡起来。

然鲁习惯了。后龙村的人满意他时，就说他好，不满意他时，就说他不好。路终究是要修的，它会像玛襟说的古老故事里，那棵长了千百年的奇树，一直长一直长，便长进天里去，后龙村的人通过它，就能抵达另一个世界。

路经过的地方，需要占用队长一个屋基，还需要占用队长弟弟半个屋基。然鲁提着酒，一次次去到队长家，去到队长弟弟家，兄弟俩冷着脸不搭理。

(3)

Gij roen neix, mbouj bae Houlungz Cunh. Gij vunz Houlungz Cunh bae yienhsingz, roxnaeuz bae gizwnq, vanzlij aeu bin roen bya.

Yenzluj siengj guh diuz roen ndeu, daj Mbanjsamdaiz giz goengloh miz seiq gaep gvaq lienz gvaqdaeu j, itcig guh daengz Mbanjlungjsuj bae. Diuz roen miz gouj diemj haj goengleix neix, yaek gvaq Mbanjsamdaiz、Mbanjlungjlanz、Mbanjlungjhanj、Mbanjlungfaz、Mbanjlungsez、Mbanjczangzdung、Mbanjsinhdung、Mbanjlungjsuj, ca mbouj geij lai ndaej dawz gij mbanj haemq hung Houlungz Cunh doxlien z hwnjdaeu j. Diuz roen ndeu, aeu gvaq bet aen mbanj, henzroen gij moh aeu senj, gij ranz aeu senj, gij linzcangz aeu senj, gig mbouj yungzheih. Houlungz Cunh rin lai namh noix, byawz hix sij mbouj ndaej di diegnamh bonjfaenh.

Dungyenzvei youq aen gemh Mbanjlungjlanz hai, diuz roen neix aeu gvaq Mbanjlungjlanz gonq. Geij boux vunzmbanj dai byauj cungj daeu j lo. Gyoengq lingj dauj ndaw yienh ndaw cin gangj vah le, bouxcoz ndeu ndwn hwnjdaeu j, aeu vah Yauzcuz Beilungj gangj: “Daj ciuhgeq daengz seizneix, Houlungz Cunh cungj mbouj miz goengloh, vunz mbanj dou ciengx ndaej duz mou hungloetloet caemhcai q bizbod bod ndeu, cungj mbouj miz banhfap gwed bae daengz ndaw singz gai. Seizneix, gig mbouj yungzheih miz aen gihvei neix, diuz roen neix dou itdingh aeu guh.” Gyoengq vunz Houlungz Cunh baez ngiengxgyaeu j, cungj roxnaj de, dwg Gijliengz Mbanjlungfaz, de dwg Houlungz Cunh boux vunz daih’ it doeg daengz cunghconh, ngamq ndaej ngeihcib lai bi couh ndaej guh yanghcangj, yiengh byoemgyaeu j de dwg sam caet faen, faj naj oi qnomj de, mbouj lwnh seizlawz yawj, cungj dwg gij yienghceij cei qheiq angjda cingsaenz gvaekgvaek. Mbatneix dauqma Houlungz Cunh, dwg lingj dauj ndaw yienh daegdaengq hawj de daeu j, hawj de guh gij swhsiengj gunghcoz gyoengq beixnuengx vunz-mbanj.

Miz boux duicangj lingh aen mbanj sawqmwh ndwn hwnjdaeu j, sing hung naeuz: “Roen dwg bang gyoengq ganbu sou guh, gyoengq bouxguhnaz dou youh mbouj byaij goengloh.” Yenzluj ndwn okdaeu j yaek haibak, boux duicangj neix youh vix coh de sing hung vaek naeuz: “Vihmaz cihsu h gaxgonq coengzlaiz mbouj yienghneix luenh guh gvaq? Youh aeu gvaq linzcangz, youh aeu gvaq ranz, mwngz baenzneix guh dwg gauj buqvaih!” Gyoengq vunzmbanj henz ndang baez dingq hix gikdoengh hwnjdaeu j lo, mwngz naeuz coenz de gangj coenz cungj mbouj doengzeiq guh roen. Yenzluj mbouj ndaejgeiq de gangj maz lo, lauhei q maz hix mbouj gangj, gizsaed gangj maz cungj mbouj youqgaenj lo, baenzlai aen bak doengzseiz gangjbadbad, couh hainduj doxdawz lo, hix mbouj rox dwg byawz doenghfwngz gonq, doeklaeng gyoengqvunz gingq-yienz nyoengx bae nyoengx dauq hwnjdaeu j.

Yenzluj gaenq gvenq lo. Mwh gyoengqvunz Houlungz Cunh raen de habhoz seiz, couh naeuz de ndei, mbouj habhoz seiz, couh naeuz de mbouj ndei. Diuz roen neix baenzbaenz cungj aeu guh, diuz de yaek lumj go faex geizheih ndaw gij goj gaeuqgeq Mehginh gangj, maj le baenz cien bak bi, gwq maj gwq maj, doeklaeng couh maj daemx gwnz mbwn bae, gyoengq vunz Houlungz Cunh baengh de, couh ndaej daengz lingh aen sei qgyai q bae.

Giz roen gvaq, aeu ciemq aen ranz duicangj, lij aeu ciemq buenq aen ranz daegnuengx duicangj. Yenzluj riuj laeu j, baez dem baez bae ranz duicangj, bae ranz daegnuengx duicangj, hoeng song beix-nuengx neix najndaem najfonx gik dam de.

(3)